

UCHWAŁA Nr 189 RADY MINISTRÓW

z dnia 26 maja 1961 r.

w sprawie nadania statutu przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe”.

Na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 1960 r. o kolejach (Dz. U. Nr 54, poz. 311) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe” nadaje się statut, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Komunikacji.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik do uchwały nr 189 Rady Ministrów z dnia 26 maja 1961 r. (poz. 210).

STATUT ORGANIZACYJNY PRZEDSIĘBIORSTWA „POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE”

Postanowienia ogólne.

§ 1. Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe”, zwane w dalszym ciągu „PKP”, działa na podstawie ustawy z dnia 2 grudnia 1960 r. o kolejach (Dz. U. Nr 54, poz. 311) oraz niniejszego statutu.

§ 2. Do zakresu działania PKP należy:

- 1) przewóz osób, przesyłek i poczty oraz obsługa spedycyjna klientów kolei i obsługa podróżnych,
- 2) utrzymanie obiektów, taboru i urządzeń kolejowych w stanie zapewniającym sprawne wykonywanie przewozów i bezpieczeństwo ruchu kolejowego,
- 3) budowa, przebudowa i modernizacja linii, węzłów, obiektów i urządzeń kolejowych w ramach zatwierdzonych planów inwestycyjnych,
- 4) sprawowanie w zakresie zleconym przez Ministra Komunikacji nadzoru technicznego nad kolejami użytku niepublicznego,
- 5) świadczenie klientom kolei usług pozaprzewozowych, pozostających w związku z przewozami i obsługą spedycyjną,
- 6) sanitarne zabezpieczenie obszaru kolejowego oraz wszczęcie postępowania przymusowego w celu przymuszenia w razie naruszenia przepisów sanitarnych na terenach kolejowych,

- 7) zapewnienie ochrony całości i bezpieczeństwa przewożonych osób i przesyłek oraz udzielanie pomocy leczniczej w nagłych wypadkach na tym obszarze,
- 8) wykonywanie przewozów wojskowych oraz przygotowanie kolei do potrzeb obrony Państwa,
- 9) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o porządku na kolejach użytku publicznego,
- 10) organizowanie i wykonywanie profilaktyki leczniczej i lecznictwa pracowników kolejowych oraz ich rodzin,
- 11) przeprowadzanie badań lekarskich, mających na celu ustalanie przydatności do pełnienia służby na kolejach,
- 12) wykonywanie innych usług związanych z działalnością PKP.

§ 3. 1. Do prowadzenia działalności, określonej w § 2, PKP posiada środki trwałe, przydzielone przez Państwo, oraz środki obrotowe, przewidziane w planach gospodarczych.

2. PKP może wynajmować i wdzierżawiać wszelkie środki trwałe na zasadach ogólnych obowiązujących przedsiębiorstwa państwowe.

3. Zasady i tryb przekazywania przez PKP środków trwałych i obiektów majątkowych w przypadkach nie określonych odrębnymi przepisami regulują ogólne przepisy, obowiązujące przedsiębiorstwa państwowe.

4. Z PKP mogą być łączone inne przedsiębiorstwa państwowe na zasadach ogólnych, obowiązujących przedsiębiorstwa państwowe.

5. PKP może organizować porozumienia branżowe oraz być uczestnikiem porozumień branżowych organizowanych przez inne jednostki gospodarcze, jak również może pełnić funkcje przedsiębiorstwa prowadzącego.

§ 4. 1. PKP posiada osobowość prawną.

2. PKP odpowiada tylko za własne zobowiązania.

3. Odpowiedzialność PKP nie rozciąga się na zobowiązania Skarbu Państwa, ani też Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania PKP.

4. Środki trwałe PKP nie mogą służyć do zaspokojenia jego zobowiązań pieniężnych.

§ 5. Jednostki organizacyjne PKP, określone przez Ministra Komunikacji, używają oznak z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz pieczęci z wizerunkiem orła.

Ogólne zasady organizacji strukturalnej i systemu zarządzania w PKP.

§ 6. 1. Minister Komunikacji reprezentuje PKP jako całość na zewnątrz oraz sprawuje zwierzchnie kierownictwo PKP przez właściwe komórki organizacyjne Ministerstwa Komunikacji.

2. Minister Komunikacji może zlecić specjalnym jednostkom organizacyjnym PKP, tworzonym na podstawie § 9, wykonywanie określonych zadań, wchodzących w zakres zwierzchniego kierownictwa PKP.

§ 7. Z tytułu wykonywania przez Ministra Komunikacji zwierzchniego kierownictwa nad przedsiębiorstwem PKP do zakresu działania Ministerstwa Komunikacji należą sprawy:

- 1) reprezentowania na zewnątrz PKP jako całości,
- 2) sporządzania i przygotowania do zatwierdzenia planu techniczno-ekonomicznego PKP jako całości oraz analizy gospodarczej działalności PKP,
- 3) normatywnego regulowania koordynacji, nadzoru i kontroli nad działalnością jednostek organizacyjnych PKP oraz operatywnego kierownictwa działalnością służb eksploatacyjnych w zakresie powiązań międzyokreślonych,
- 4) normatywnego regulowania i nadzoru nad budową, przebudową i rozbudową linii i urządzeń PKP,
- 5) normatywnego regulowania działalności i nadzoru nad kolejową służbą zdrowia,
- 6) normatywnego regulowania działalności i nadzoru nad służbą ochrony kolei,
- 7) normatywnego regulowania i nadzoru nad przygotowaniem PKP do potrzeb obrony Państwa.

§ 8. 1. Sieć kolei znajdująca się w eksploatacji PKP dzieli się na 9 okręgów kolei państwowych, zarządzanych przez dyrekcje okręgowe kolei państwowych, zwane dalej „dyrekcjami”. Stanowią one jednostki organizacyjne PKP na wewnętrznym pełnym rozrachunku gospodarczym.

2. Siedziby dyrekcji oraz granice poszczególnych okręgów ustala Minister Komunikacji.

3. Dyrekcje składają się z zarządów służb kolejowych, kierujących działalnością jednostek wykonawczych, o których mowa w ust. 4, oraz z innych komórek funkcjonalnych.

4. W okręgach kolei państwowych działają wykonawcze jednostki organizacyjne podległe dyrekcjom, do których należy wykonywanie zadań wchodzących do zakresu działania PKP.

§ 9. Minister Komunikacji może tworzyć specjalne jednostki organizacyjne do wykonywania określonych zadań PKP.

§ 10. 1. Dyrektorzy centralnych zarządów Ministerstwa Komunikacji działających w zakresie służb kolejowych, zwani dalej „dyrektorami centralnych zarządów służb kolejowych”, kierują w ramach obowiązujących przepisów i wy-

tycznych Ministra Komunikacji sprawami nadzorowanej przez nich działalności służb kolejowych we wszystkich okręgach kolei państwowych i ustalają zadania planowe tych służb w poszczególnych okręgach, w ramach ogólnosiłociowych zadań PKP, wynikających z narodowych planów gospodarczych. Ponoszą odpowiedzialność za właściwe kierowanie i nadzorowanie działalności techniczno-eksploatacyjnej służb kolejowych, a w szczególności za wykonywanie przez nie zadań planowych, za postęp organizacyjny i techniczny i wzrost wydajności pracy w służbach, za oszczędną gospodarkę materiałami, za bezpieczeństwo i higienę pracy, za właściwe wykorzystanie środków trwałych, za należytą organizację pracy i kwalifikacje kadry pracowników służby.

2. Kierownicy działających obok centralnych zarządów innych komórek funkcjonalnych Ministerstwa Komunikacji, wykonujących funkcje związane ze zwierzchnim kierownictwem PKP, regulują w zakresie swojej przedmiotowej właściwości — w ramach obowiązujących przepisów i wytycznych Ministra Komunikacji — działalność jednostek organizacyjnych PKP i ponoszą odpowiedzialność za zgodne z zasadami celowości i ekonomiki regulowanie tej działalności.

§ 11. 1. Na czele dyrekcji stoi dyrektor okręgu kolei państwowych, zwany dalej „dyrektorem okręgu”, który na podstawie obowiązujących przepisów, zadań planowych i poleceń Ministra oraz dyrektorów centralnych zarządów służb kolejowych określa kierunki pracy dyrekcji i wykonywanie służby w okręgu. W tych ramach rozstrzyga on samodzielnie sprawy podstawowego znaczenia, podejmuje potrzebne środki i ponosi pełną odpowiedzialność za prace dyrekcji i podległych jej jednostek organizacyjnych w okręgu.

2. Dyrektor okręgu podlega bezpośrednio Ministrowi Komunikacji.

§ 12. 1. Dyrektor okręgu wykonuje swoje funkcje przy pomocy zastępców dyrektora okręgu, głównego księgowego, naczelników zarządów i innych organów określonych w regulaminie organizacyjnym dyrekcji.

2. Podział funkcji między dyrektorem okręgu a jego zastępcami ustala dyrektor okręgu w ramach wytycznych Ministra Komunikacji.

§ 13. 1. Naczelnicy zarządów w dyrekcjach kierują, stosownie do poleceń właściwego zastępcy dyrektora okręgu oraz dyrektora właściwego centralnego zarządu, pracą służby kolejowej w okręgu, wydają operatywne decyzje i nadzorują działalność jednostek organizacyjnych służby okręgu. Ponoszą odpowiedzialność za właściwe kierowanie i nadzorowanie działalności techniczno-eksploatacyjnej służb kolejowych w okręgu, a w szczególności za wykonanie przez nie zadań planowych, za postęp organizacyjny i techniczny i wzrost wydajności pracy w podległych ogniach organizacyjnych służby, za oszczędną gospodarkę materiałami, za bezpieczeństwo i higienę pracy, za właściwe wykorzystanie środków trwałych, należytą organizację pracy i kwalifikacje kadry pracowników służby oraz za całokształt działalności zarządów.

2. Kierownicy działających obok zarządów innych komórek funkcjonalnych dyrekcji wykonują zadania w zakresie swojej przedmiotowej właściwości, w ramach obowiązujących przepisów, wytycznych dyrektora okręgu, opartych na wytycznych kierowników właściwych komórek organizacyjnych Ministerstwa Komunikacji, i ponoszą odpowiedzialność za zgodne z zasadami celowości i ekonomiki wykonywanie tych zadań.

§ 14. 1. Do składania oświadczeń w imieniu PKP w zakresie praw i obowiązków majątkowych upoważniony jest Minister Komunikacji oraz, w granicach określonych przez Ministra Komunikacji, podsekretarze stanu, kierownicy komórek organizacyjnych w Ministerstwie Komunikacji, dy-

rektorzy okręgów kolei państwowych i inne organy określone w regulaminach jednostek organizacyjnych PKP jak również pełnomocnicy PKP — w razie ich ustanowienia — w granicach umocowania.

2. Oświadczenia o których mowa w ust. 1 osoby upoważnione składają jednoosobowo. Czeki i weksle oraz inne dokumenty obrotu pieniężnego jak również dokumenty o charakterze rozliczeniowym i kredytowym stanowiące podstawę do otrzymania lub wydania środków pieniężnych podpisują łącznie dwie osoby upoważnione.

§ 15. Minister Komunikacji ustala strukturę organizacyjną dyrekcji i innych jednostek organizacyjnych PKP i wydaje regulaminy, które określają szczegółową organizację wewnętrzną zakresy i sposób działania dyrekcji i innych jednostek organizacyjnych PKP oraz zakres obowiązków i uprawnień organów kierowniczych tych jednostek.

Ogólne zasady gospodarki finansowej PKP

§ 16. 1. Działalność gospodarcza PKP prowadzona jest na zasadach pełnego rozrachunku gospodarczego w ramach narodowych planów gospodarczych.

2. Obok działalności gospodarczej, prowadzonej na podstawie planu techniczno-ekonomicznego PKP prowadzą działalność na podstawie preliminarza budżetu centralnego i państwowego planu inwestycyjnego.

3. Rozliczenia z budżetem Państwa z tytułu działalności gospodarczej PKP przeprowadza się na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

§ 17. 1. Funkcje wynikające z pełnego rozrachunku gospodarczego PKP wykonuje Ministerstwo Komunikacji w ramach działalności objętej zakresem działania podanym w § 7

2. Działalność gospodarcza dyrekcji prowadzona jest na zasadach pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego.

3. Specjalne jednostki organizacyjne PKP mogą być prowadzone na zasadach pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego lub jako jednostki niesamodzielnie bilansujące finansowane bezpośrednio przez Ministerstwo Komunikacji.

4. Specjalne jednostki organizacyjne PKP prowadzone na zasadach pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego mogą działać również w ramach planów techniczno-ekonomicznych dyrekcji.

5. W ramach planów techniczno-ekonomicznych dyrekcji i specjalnych jednostek organizacyjnych PKP prowadzonych na zasadach pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego działają jednostki niesamodzielnie bilansujące zwane rachunkozdawcami finansowymi i rachunkozdawcami zapasu materiałów.

§ 18. Szczegółowe zasady gospodarki finansowej PKP ustala Minister Komunikacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów.

§ 19. Przewidziane we właściwych przepisach funkcje głównego księgowego pełni główny księgowy PKP oraz główni księgowi w dyrekcjach i innych jednostkach organizacyjnych działających na zasadach pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego.